

Súd: Najvyšší súd
Spisová značka: 5Tdo/29/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322010109
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Juraj Kliment
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:8322010109.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Mariána Mačuru a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného Y. V. a spol., pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona a iné, prerokoval v Bratislave 23. mája 2024 na neverejnom zasadnutí s následným verejným vyhlásením rozsudku dovolanie obvineného podané prostredníctvom obhajcu Mgr. Valéra Podoľskija proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 21. júla 2022, č. k. 4To/22/2022-1102, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku sa vyslovuje, že rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 21. júla 2022, č. k. 4To/22/2022-1102, z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku

bol porušený zákon

v ustanoveniach § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona, § 194 ods. 1 Trestného zákona, § 319 Trestného poriadku a § 321 ods. 1, písm. b), písm. d), ods. 2 Trestného poriadku v neprospech obvineného Y. V..

II. Podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku sa zrušujú rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21. júla 2022, č. k. 4To/22/2022-1102 - vo výrokoch týkajúcich sa obvineného Y. V., rozsudok Okresného súdu Humenné zo 14. septembra 2022, sp. zn. 3T/2/2021 - vo výroku o upustení od uloženia súhrnného trestu u obvineného Y. V., ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

III. Podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku sa Krajskému súdu v Prešove prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

IV. Podľa § 380 ods. 2 Trestného poriadku sa obvinený Y. V. neberie do väzby.

odôvodnenie:

Okresný súd Humenné (ďalej aj „okresný súd“) rozsudkom z 18. mája 2022, sp. zn. 1T/17/2022, uznal obvinených Y. V., ml. G. R., ml. G. E. a ml. N. E. za vinných, a to obvineného Y. V. v bode 1) za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Trestného zákona (ďalej len „Tr. zák.“) formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., v bode 3) za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., v bode 4) za prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., obvineného ml. G. R. v bodoch 1), 2) za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. pokračovacím spôsobom podľa § 122 ods. 10 Tr. zák., v bode 3) za zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. formou

spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., obvineného ml. G. E. v bode 1), 2) za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. pokračovacím spôsobom podľa § 122 ods. 10 Tr. zák. a obvineného ml. N. E. v bode 2) za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na skutkovom základe, že

1) obvinení Y. V., ml. G. R. a ml. G. E. dňa 19.07.2021 v čase okolo 21.00 hod. po predchádzajúcej vzájomnej dohode s úmyslom odcudzenia vecí prišli k obytnému bloku na ulici L.. U. XXX/X v G., kde následne Y. V. vyhol na okne pivnice, ktoré bolo pootvorené na vetranie, kovovú lamelu, ktorá zabezpečovala okno a následne Y. V. spolu s G. R.Č. vošli do pivnice, odkiaľ odcudzili 4 kusy tekutého prášku, 6 kusov plechoviek nealkoholického piva a 6 ks slnečnicového oleja, následne po tom, ako vyšli von z pivnice, okno nechali pootvorené na predtým Y. V. vyhnutej lamele, zatiaľ čo G. E. dával pozor pred obytným blokom na ulici L.. U. XXX/X v G., čím takto svojím konaním spôsobili poškodenému K. E. z G. škodu krádežou vo výške 40,00 Eur a poškodení plastového okna škodu vo výške 10,00 eur,

2) obvinení ml. G. R., ml. G. E. a ml. N. E. dňa 20.07.2021 v čase okolo 21.00 hod. po predchádzajúcej vzájomnej dohode s úmyslom odcudzenia vecí prišli k obytnému bloku na ulici L.. U. XXX/X v G., kde následne spoločne vyhlí na okne pivnice, ktoré bolo pootvorené pre vetranie, kovovú lamelu, ktorá zabezpečovala okno a následne ml. G. R. vošiel do pivnice, odkiaľ odcudzil čierny kufrík, v ktorom bola uložená vŕtačka zn. D. s príslušenstvom a následne po tom, ako vyšiel von z pivnice, okno nechal pootvorené na nimi predtým vyhnutej lamele, zatiaľ čo ml. G. E. a ml. N. E. dávali pozor pred obytným blokom na ulici L.. U. XXX/X v G., čím takto svojím konaním spôsobili poškodenému K. E. z G. škodu krádežou vo výške 40,00 eur,

3) obvinení Y. V. a ml. G. R. v presne nezistenom čase od 22.00 hod. do 23.15 hod. dňa 06.08.2021, po predchádzajúcej spoločnej vzájomnej dohode v úmysle odcudziť nejaké veci, aby si takto zabezpečili finančné prostriedky pre svoje potreby, prišli z miesta svojho bydliska k rodinnému domu č. XXX v obci Č., okres G., o ktorom vedeli, že v ňom žije poškodený D. T., prezývaný „R.“, kde si otvorili bránku oplotenia, cez pozemok dvora prešli až k vchodovým dreveným dverám do rodinného domu, na ktorých násilím odstránili jednu drevenú latku, takto sa potom dostali do predsieni rodinného domu, kde Y. V. zapalovačom, ktorý si priniesol so sebou, podpálil polystyrénovú výplň na ďalších dverách vedúcich do obytnej časti domu, ktoré boli zamknuté z vnútra izby, pričom keď na toto už reagoval vlastník tohto rodinného domu D. T. tak, že ich vyzval, aby obaja opustili jeho rodinný dom, pričom Y. V. žiadal od neho cigaretu s tým, že len pofajčia a pôjdu preč, následne z rodinného domu obaja obvinení odišli a cca po 15 minútach sa k dverám v predsieni vrátili, polystyrénovú výplň na dverách vylomili, dvere si odomkli kľúčom, ktorý bol v zámku z vnútornej časti obývacej izby, prešli do izby, v ktorej sa nachádzal D. T., do ktorého Y. V. sotil takou silou a intenzitou, že spadol na zem, následne na to ml. G. R. vzal zo stola nôž a hodil ho smerom na D. T., ktorého však netrafil, následne do neho hodil ohrievač, ktorým ho zasiahol, Y. V. chytil D. T. rukami pod krkom a začal ho dusiť, kde vtedy ho ml. G. R. pravou rukou zovretou v päst' najmenej dvakrát udrel do oblasti tváre, Y. V. pri dusení D. T. dvíhol hlavu tak, aby nevidel, že čo z jeho domu ukradnú a vtedy ml. G. R. zo zeme v kuchyni od skrine odcudzil 1 ks. motorovú pílu zn. E., bez výrobného čísla, a zo stola v obývacej miestnosti odcudzil 1 ks. tlačidlový mobilný telefón nezistenej značky a výrobného čísla, a tieto veci vyniesol von z rodinného domu, a keď už bol von z rodinného domu, tak Y. V. uvoľnil zovretie pod krkom D. T., pustil ho a tiež vyšiel von z rodinného domu, následne spoločne s ml. G. R. odišli do mesta G., čím takto svojím konaním D. T. nespôsobili zranenie, ktoré by si vyžiadalo liečenie, krádežou vecí mu spôsobili škodu vo výške 330,00 eur a poškodením zariadenia domu mu spôsobili škodu vo výške 10,00 eur,

4) obvinený Y. V. v presne nezistenom čase, okolo 22.00 hod. dňa 07.08.2021 pristúpil k oknu bytu nachádzajúcemu sa na prízemí bytového domu č. XXX/X na ul. M. v G. takým spôsobom, že za pomoci ďalšej presne nezistenej osoby vyskočil na parapetu okna, rukou roztrhol sieťku proti hmyzu, cez takto vzniknutý otvor prestrčil ruku a okno pootvorené na vetračku si zvnútra otvoril, kde pri vchádzaní do bytu bol vyrušený krikom jednej z nájomníčiek bytového domu, následne preto prebehol cez byt až k jeho vchodovým dverám, cez ktoré z bytu vybehol a cez hlavný vchod tento bytový dom opustil, čím takto svojím konaním spôsobil vlastníčke bytu PhDr. H. R. poškodením sieťky proti hmyzu škodu vo výške 60,00 eur.

Za to okresný súd obvinenému Y. V. uložil podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. prihladajúc v zmysle § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na § 36 písm. d), písm. j) Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody na 3 roky.

Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienene odložil a zároveň určil probačný dohľad nad správaním obvineného v skúšobnej dobe.

Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. ustanovil skúšobnú dobu na 2 roky a 6 mesiacov a zároveň uložil obvinenému povinnosti, ktoré sú súčasťou probačného dohľadu spočívajúce v príkaze v zmysle § 51 ods. 4 písm. a) Tr. zák. nepriblížiť sa úmyselne k poškodenému D. T. na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a v zmysle § 51 ods. 4 písm. l) Tr. zák. v príkaze dostaviť sa na príslušný útvar Policajného zboru určený podľa miesta pobytu a to v čase určenom probačným a mediačným úradníkom aj opakovane podľa pokynov probačného a mediačného úradníka.

Obvinenému ml. G. R. podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. prihliadajúc v zmysle § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. na § 36 písm. j), písm. l) Tr. zák., podľa § 41 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., s použitím § 117 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody na 1 rok a 6 mesiacov. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienčne odložil. Podľa § 119 ods. 1 Tr. zák. určil skúšobnú dobu na 2 roky.

Obvineným ml. G. E. a ml. N. E. podľa § 98 písm. a) Tr. zák. zhodne upustil od potrestania.

Proti uvedenému rozsudku podali odvolania

- prokurátor v neprospech obvinených Y. V. a ml. G. R. proti výroku o vine pre skutok v bode 3) a výroku o treste,
- obvinený Y. V. proti výroku o vine pre skutok v bode 3) a výroku o treste.

O odvolaniach obvineného a prokurátora Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“) rozhodol rozsudkom z 21. júla 2022, č. k. 4To/22/2022-1102 tak, že napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 2 Trestného poriadku (ďalej len „Tr. por.“) zrušil vo výroku o vine pod bodom 3) a celý výrok o treste vo vzťahu k obvinenému Y. V. a obvinenému ml. G. R. a rozhodujúc sám podľa § 322 ods. 3 Tr. por. uznal obvineného Y. V. a obvineného ml. G. R. za vinných zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že v presne nezistenom čase od 22.00 hod. do 23.15 hod. dňa 06.08.2021, po predchádzajúcej spoločnej vzájomnej dohode v úmysle odcudzíť nejaké veci, aby si takto zabezpečili finančné prostriedky pre svoje potreby, prišli z miesta svojho bydliska k rodinnému domu č. XXX v obci Č., okres G., o ktorom vedeli, že v ňom žije poškodený D. T., prezývaný „R.“, kde si otvorili bránku oplotenia, cez pozemok dvora prešli až k vchodovým dreveným dverám do rodinného domu, na ktorých násilím odstránili jednu drevenú latku, takto sa potom dostali do predsieni rodinného domu, kde Y. V. zapaľovačom, ktorý si priniesol so sebou, podpálil polystyrénovú výplň na ďalších dverách vedúcich do obytnej časti domu, ktoré boli zamknuté z vnútra izby, pričom keď na toto už reagoval vlastník tohto rodinného domu D. T. tak, že ich vyzval, aby obaja opustili jeho rodinný dom, pričom Y. V. žiadal od neho cigaretu s tým, že len pofajčia a pôjdu preč, následne z rodinného domu obaja obvinení odišli a cca po 15 minútach sa k dverám v predsieni vrátili, polystyrénovú výplň na dverách vylomili, dvere si odomkli kľúčom, ktorý bol v zámku z vnútornej časti obývacej izby, prešli do izby, v ktorej sa nachádzal D. T., do ktorého Y. V. sotil takou silou a intenzitou, že spadol na zem, následne na to ml. G. R. vzal zo stola nôž a hodil ho smerom na D. T., ktorého však netrafil, následne do neho hodil ohrievač, ktorým ho zasiahol, Y. V. chytil D. T. rukami pod krkom a začal ho dusiť, kde vtedy ho ml. G. R. pravou rukou zovretou v päšť najmenej dvakrát udrel do oblasti tváre, Y. V. pri dusení D. T. dvíhol hlavu tak, aby nevidel, že čo z jeho domu ukradnú a vtedy ml. G. R. zo zeme v kuchyni od skrine odcudzil 1 ks motorovú pílu zn. E., bez výrobného čísla, a zo stola v obývacej miestnosti odcudzil 1 ks tlačidlový mobilný telefón nezistenej značky a výrobného čísla, a tieto veci vyniesol von z rodinného domu, a keď už bol von z rodinného domu, tak Y. V. uvoľnil zovretie pod krkom D. T., pustil ho a tiež vyšiel von z rodinného domu, následne spoločne s ml. G. R. odišli do mesta G., čím takto svojím konaním D. T. nespôsobili zranenie, ktoré by si vyžiadalo liečenie, krádežou vecí mu spôsobili škodu vo výške 330,00 eur a poškodením zariadenia domu mu spôsobili škodu vo výške 10,00 eur.

Za to krajský súd obvinenému Y. V. uložil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. d), písm. j) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. v spojení s § 41 ods. 2 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody na 7 rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obvinenému ml. G. R. podľa § 188 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 36 písm. j), písm. l) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., v spojení s § 41 ods. 2 Tr. zák., v spojení s § 117 ods. 1 Tr.

zák. úhrnný trest odňatia slobody na 2 roky. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák. mu výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienene odložil a podľa § 119 ods. 1 Tr. zák. mu určil skúšobnú dobu na 2 roky a 6 mesiacov.

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obvineného Y. V. zamietol.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal dovolanie obvinený Y. V. prostredníctvom obhajcu Mgr. Valéra Podoľskija podaním z 19. februára 2024 z dôvodov § 371 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. g), písm. h) a písm. i) Tr. por. a podľa § 374 ods. 3 Tr. por. namietal aj konanie na súde I. stupňa, keďže pochybenia zo strany prvostupňového súdu neboli napravené odvolacím súdom.

Dovolateľ vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. namietol, že na hlavnom pojednávaní konanom 18. mája 2022 obvinený Y. V. vzal návrhy na dokazovanie späť, resp. netrval na vykonaní ním navrhovaného dokazovania a učinil tak bez predchádzajúcej právnej porady so svojim obhajcom, keďže okresný súd nepripustil uvedenú poradu. V ďalšom na inom mieste ohľadom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. namietal, že súd I. stupňa aj odvolací súd, sa nevysporiadali s množstvom rozporov, resp. nezmyslov a pochybností v konaní a že v tomto smere absentuje akékoľvek odôvodnenie v rozsudkoch súdu I. stupňa a odvolacieho súdu, pričom v tejto súvislosti odkázal v celom rozsahu na svoje odvolanie podané proti rozsudku súdu I. stupňa, resp. že súdy nevykonali žiadny z navrhovaných dôkazov, čo v rozsudkoch nezdôvodnili a vznikli pochybnosti na základe nedostatočných skutkových zistení, v dôsledku ktorých treba konanie doplniť o nové dôkazy, resp. niektoré treba opakovať. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por. uviedol, že obvinený nebol prítomný na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu 21. júla 2022, pretože v ÚVV a ÚVTOS Košice mu 29. júna 2022 dal zamestnanec tohto ústavu podpísať prehlásenie, že nechce byť prítomný na pojednávaní, čím tento zamestnanec v podstate suploval činnosť advokáta, čo považoval dovolateľ za nezákonné. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. uviedol, že na výsluchoch vykonaných na OO PZ Medzilaborce 6. decembra 2021 a 7. decembra 2021 bol prítomný aj obhajca ml. G. R. JUDr. Anton Wagner, pričom G. R. nebol v tom čase obvinený, ale bol svedok a uvedené má za následok nezákonnosť týchto výsluchov a nemožnosť odsúdenia dovolateľa na ich základe. Poukazoval na vyjadrenie obvineného z hlavného pojednávania, že mu policajti pri jeho prvom zadržaní sľubovali, že keď sa prizná, tak ho pustia, resp. na vyjadrenie obvineného, že si neprečítal listiny, ktoré mu dali policajti, keď ho prvýkrát vypočúvali, resp. poukazoval, že je na hlboké zamyslenie opätovné zadržanie obvineného spojené s následným vzatím do väzby bez zmeny podmienok, za ktorých bol pôvodne prepustený na slobodu. V ďalšom namietal, že počas celého konania nebola vykonaná rekognícia, napriek návrhu obvineného z 15. októbra 2021, a tak sú prítomné dôvodné pochybnosti, či druhým páchatelom popri ml. G. R. je dovolateľ. Dovolateľa za obvineného účelovo určili OČTK, keď poškodenému účelovo predložili len dve fotografie nejakých neznámych osôb. V celom dome poškodeného D. T. a ani na nožíku a kladive a jeho tele sa nenašla žiadna daktyloskopická, biologická, prípadne iná stopa preukazujúca účelové tvrdenia poškodeného T. a obvineného ml. G. R.. Vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Tr. por. uviedol, že dovolateľ bol dovolaním napadnutým rozsudkom krajského súdu uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa mal dopustiť a nesprávnym právnym posúdením skutku nemohol krajský súd dospieť k správne uloženiu trestu. Dovolateľ mal za to, že správne postupoval okresný súd, keď obvineného vo vzťahu ku skutku pod bodom 3) obžaloby uznal za vinného pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. formou spolupáchatelstva podľa § 20 Tr. zák., a nie ako postupoval krajský súd, keď ho uznal za vinného pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. v jednočinnom súbehu s § 194 ods. 1 Tr. zák. vo forme spolupáchatelstva podľa § 20 Tr. zák. nesprávne vychádzajúc zo stanoviska Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 116/2012. Uvedené stanovisko považoval dovolateľ pre daný prípad za nepoužiteľné, resp. neaplikovateľné, čo vyplýva už len zo skutočnosti, že pojednáva o jednočinnom súbehu trestného činu krádeže vlámaním a poškodzovania cudzej veci vlámaním a nie trestného činu lúpeže s tým, že ak došlo k vlámaniu do domu poškodeného, je použitie prísnejšej právnej kvalifikácie neaplikovateľné ako to dostatočne a podrobne odôvodnil súd I. stupňa vo svojom rozsudku, s ktorým sa dovolateľ stotožňuje. Dovolateľ navrhol apelujúc na použitie zásady in dubio pro reo, aby odvolací súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21. júla 2022, sp. zn. 4To/22/2022 a rozsudok Okresného súdu Humenné z 18. mája 2022, sp. zn. 1T/17/2022 a vec vrátil na ďalšie konanie.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Humenné (ďalej len „prokurátor“) písomným podaním z 11. apríla 2024, v ktorom uviedol, že obvineným uplatnené dovolacie dôvody neboli naplnené. Na hlavnom pojednávaní konanom 18. mája 2022 obvinený na základe výzvy súdu, bez toho aby čo i len naznačil, že sa chce s obhajcom poradiť ohľadne ním uplatnených návrhov na dokazovanie, odpovedal negatívne a obhajca žiadnym spôsobom nerozporoval toto stanovisko obvineného a ani dodatočne nežiadal súd o moderovanie tohto vyjadrenia obvineného. Prokurátor uviedol, že mu nie sú známe žiadne skutkové okolnosti, za ktorých malo údajne dôjsť k vzdaniu sa účasti obvineného na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) uviedol, že vina obvineného bola jasne preukazovaná konzistentnou výpoveďou poškodeného už od prvého oznámenia tejto udalosti, vrátane priznania oboch zadržaných a pokiaľ obhajca rozporuje spáchanie samotného skutku, tak tieto jeho vyjadrenia plynú z ignorovania existujúcich a zákonným spôsobom vykonaných dôkazov. Nemožno sa stotožniť ani s dovolacími dôvodmi podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Tr. por., keďže vo svojej podstate dovolacia argumentácia obvineného spočíva v odmietaní pričítania osobitného kvalifikačného znaku spáchania skutku „vlámaním“ k prísnejšej skutkovej podstate trestného činu lúpeže tak, ako to aplikoval krajský súd. Prokurátor prisvedčil, že odvolacím súdom aplikované stanovisko R 116/2012 sa týkalo druhovo iného trestného činu a tým, že v tomto rozhodnutí najvyšší súd definoval všeobecne aplikovateľný princíp v prípade zbíhajúcich sa trestných činov a to, že aj je znak vlámania okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby pri právnej kvalifikácii oboch zbíhajúcich sa trestných činov, použije sa len raz, a to ako súčasť právnej kvalifikácie, ktorá so znakom „vlámania“ spája prísnejšiu trestnosť činu. V takomto prípade je prísnejšia trestná sadzba determinantom vzťahu špeciality a teda výberu právnej kvalifikácie činu buď ako jednočinného súbehu trestných činov alebo použitia kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu. Prokurátor záverom uviedol, že dovolacie námietky obvineného boli pôvodne odvolacími námietkami, na ktoré už odvolací súd dal dovolateľovi zrozumiteľné odpovede, pričom dovolací súd nepreskúmava správnosť a úplnosť zisteného skutkového stavu, zabezpečiť správnosť a úplnosť skutkových zistení a následne aj skutok samotný je vecou súdu I. stupňa a odvolacieho súdu. Preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Dovolanie obvineného Y. V. spoločne s kompletným k veci prislúchajúcim spisovým materiálom bolo 15. apríla 2024 predložené Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) a vec napadla na rozhodnutie do senátu 5T, ktorý podľa v tom čase účinného Rozvrhu práce najvyššieho súdu na rok 2024 rozhoduje v zložení JUDr. Juraj Kliment, JUDr. Peter Štíft a JUDr. Marián Mačura.

Následne najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal dovolanie obvineného, ako i predložený spisový materiál, a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. g) Tr. por.], bolo podané bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov (§ 372 ods. 1 Tr. por.), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.), na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.) a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti (§ 374 Tr. por.) pričom zároveň je dovolanie aj dôvodné. O podanom dovolaní rozhodol najvyšší súd na neverejnom zasadnutí (§ 382a Tr. por.) s následným verejným vyhlásením rozsudku, pretože uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. podaného v prospech obvineného, bol zjavne preukázaný a bolo zrejmé, že vytýkané nedostatky povedú k postupu podľa § 386 Tr. por. a § 388 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania sú obmedzené,

aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

V prípade uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je zo samotnej formulácie zákonného ustanovenia zrejmé, že tento dovolací dôvod nie je splnený pri akomkoľvek porušení práva na obhajobu, ale zákon vyžaduje, aby bolo také právo porušené zásadným spôsobom. Takým zásadným porušením tohto práva je predovšetkým porušenie ustanovení o povinnej obhajobe, resp. porušenie iných procesných ustanovení obdobného charakteru a závažnosti týkajúcich sa tohto práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy SR nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá tento dovolací dôvod.

V prípade tohto dovolacieho dôvodu dovolateľ namieta, že na hlavnom pojednávaní konanom 18. mája 2022 obvinený Y. V. vzal návrhy na dokazovanie späť, resp. netrval na vykonaní ním navrhovaného dokazovania a učinil tak bez predchádzajúcej právnej porady so svojim obhajcom, keďže okresný súd nepripustil uvedenú poradu.

V prvom rade najvyšší súd konštatuje, že zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 18. mája 2022 (č. I. 975-984) vyplýva, že obvinený Y. V. na otázku samosudcu, či sa stotožňuje s návrhmi jeho obhajcu na vykonanie dôkazov z 18. marca 2022 a 14. apríla 2022, ktoré oboznámil, alebo ich nežiada vykonať, odpovedal, že nechce vykonávať tieto dôkazy. Následne bol samosudcom oboznámený návrh obhajcu na doplnenie dokazovania z 2. mája 2022 s otázkou, či sa týmto návrhom stotožňuje, na čo tento rovnako odpovedal, že nežiada vykonávať tieto dôkazy. V oboch prípadoch síce odpovedal obvinený bez toho, aby sa o tom poradil s obhajcom, avšak z predmetnej zápisnice neplynie tvrdenie dovolateľa, že by okresný súd takúto poradu obvineného s obhajcom nepripustil, resp. že by obhajca o takúto poradu vôbec žiadal. Berúc do úvahy uvedené, dovolací súd vyhodnotil predmetnú dovoláciu námietku za nedôvodnú.

Navyše dovolací súd poukazuje v kontexte tejto dovolacej námietky na to, že na tom istom termíne hlavného pojednávania po vykonaní dokazovania samosudca následne opätovne vyzval obvineného a aj jeho obhajcu, či majú návrhy na doplnenie dokazovania, pričom obaja zhodne uviedli, že nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania (strana 12 zápisnice). Najvyšší súd len dodáva, že obhajcovi nič nebránilo v tom, aby vzniesol akékoľvek ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, ktoré však už v ďalšom priebehu konania nevzniesol. Potom je irelevantnou dovolacia námietka týkajúca sa toho, že v meritórnych rozhodnutiach nebolo nevykonanie navrhovaných dôkazov žiadnym spôsobom odôvodnené (obdobne podľa zápisnice o verejnom zasadnutí krajského súdu ako odvolacieho súdu z 21. júla 2022, č. I. 1097-1101, procesné strany nemali návrhy na doplnenie dokazovania).

Dovolateľ ďalej namietal, že okresný súd a krajský súd sa nevysporiadali s množstvom rozporov a pochybností a že v tomto smere absentuje akékoľvek odôvodnenie v oboch rozsudkoch, pričom v tejto súvislosti len odkázal v celom rozsahu na obsah svojho odvolania podaného proti rozsudku okresného súdu.

K všeobecnému odkazu dovolateľa na obsah svojho odvolania proti rozsudku okresného súdu najvyšší súd poznamenáva, že z ustanovení § 374 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyplýva, že dovolanie už pri jeho podaní musí byť odôvodnené tak, aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytýkajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo a zároveň sa v ňom musí uviesť dôvod dovolania podľa § 371 Tr. por. Zároveň podľa § 385 ods. 1 Tr. por. platí, že dovolací súd je viazaný vytýkanými pochybeniami, ktoré sú v ňom uvedené. Z uvedených ustanovení Trestného poriadku preto bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že dovolateľ musí všetky svoje dovolacie námietky koncentrovať v dovolaní, a to bez toho, že by v dovolaní ohľadne niektorých (či dokonca všetkých) dovolacích námietok poukazoval na obsah jeho iných podaní v rámci tzv. základného konania.

Berúc do úvahy konštatované dovolací súd uvedenú dovoláciu argumentáciu dovolateľa ani nemohol preskúmať, keďže tento riadne neuviedol, na ktoré jeho podstatné odvolacie námietky krajský súd nereagoval. Pri opačnom výklade by inak z pohľadu vytýkaných pochybení postačovalo, aby dovolateľ

len odkázal vo všeobecnosti na odvolanie či iné svoje podanie v základnom konaní, čo je výklad neutržateľný.

V tejto súvislosti však najvyšší súd poznamenáva, že v skutočnosti sa krajský súd (na stranách 9 - 11 napadnutého rozsudku) in concreto zaoberal odvolacou argumentáciou obvineného, s podstatou ktorej sa vysporiadal a zároveň zrozumiteľne vysvetlil, na podklade akých dôkazov a akými skutkovými a právnymi úvahami sa riadil pri riešení otázky viny.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por. dovolateľ namietal, že obvinený nebol prítomný na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu 21. júla 2022, pretože v ústave na výkon väzby dal zamestnanec ústavu podpísať prehlásenie, že nechce byť prítomný na verejnom zasadnutí, čím tento zamestnanec v podstate suploval činnosť advokáta, čo považoval dovolateľ za nezákonné.

Na úvod najvyšší súd uvádza, že zo zápisnice o verejnom zasadnutí z 21. júla 2022, ktorého predmetom bolo rozhodnutie o odvolaniach obvineného a prokurátora, je zistiteľné, že krajský súd na ňom rozhodol, že vykoná verejné zasadnutie mimo iné i v neprítomnosti obvineného Y. V., pretože tento svojím podaním doručeným krajskému súdu 6. júla 2022 oznámil súdu, že súhlasí s konaním verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti.

Uvedený súhlas obvineného s konaním predmetného verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti plynie zo „Záznamu z vyjadrenia obvineného Y. V.“, ktoré je súčasťou „Poučenia o účasti obžalovaného na verejnom zasadnutí“ z 24. júna 2022 (č. I. 1074), a ktoré bolo ÚVV a ÚVTOS Košice zasielané spolu s nariadením eskorty.

Súčasťou tohto poučenia o účasti obvineného na verejnom zasadnutí je okrem poučenia obvineného v zmysle tam citovaných ustanovení § 293 ods. 6, ods. 7 Tr. por. aj pred vyplnené vyhlásenie s nasledovným znením:

„Vyhlasujem, že som bol podľa § 293 ods. 7 Tr. por. poučený o možnosti vykonať verejné zasadnutie v mojej neprítomnosti a po tomto poučení uvádzam, že sa verejného zasadnutia dňa 21.07.2022 o 9.30 hod. zúčastniť chcem? - nechcem a súhlasím a žiadam, aby sa vykonalo v mojej neprítomnosti? /nehodiace sa vyškrtnúť/“

Obvinený, ktorému bolo uvedené poučenie o účasti obvineného na verejnom zasadnutí predložené, tak mal po riadnom poučení na výber dať na vedomie krajskému súdu, či sa verejného zasadnutia chce zúčastniť, alebo nechce a súhlasí a žiada, aby sa vykonalo v jeho neprítomnosti. Skutočnosť, že takéto poučenie mal vykonať aj príslušník ústavu na výkon väzby nič nemení na závere, že bolo na slobodnom rozhodnutí obvineného, či sa verejného zasadnutia chce zúčastniť, alebo nie. Napokon ani z dovolacej námietky obvineného a ani z trestného spisu nevyplývajú žiadne také skutočnosti, ktoré by čo i len vzbudili pochybnosť o tom, že toto rozhodnutie obvineného, že sa nechce zúčastniť verejného zasadnutia a že súhlasí a žiada, aby sa konalo v jeho neprítomnosti, by nebolo slobodné a vážne. Berúc do úvahy konštatované, vyhodnotil najvyšší súd aj túto námietku za nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. dovolací súd stabilne judikuje, že ak je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybuje.

Pokiaľ dovolateľ namietal výsluchy svedkov vykonaných 6. a 7. decembra 2021 za prítomnosti obhajcu iného obvineného, ktorý bol v tom čase svedkom, tak dovolací súd uvádza, že tieto výpovede neboli podkladom pre odsúdenie dovolateľa, pričom sa ani netýkali prejednávaneho skutku (išlo o výpovede ku skutku v bode 4 obžaloby).

Pokiaľ dovolateľ namietal v rámci tohto dovolacieho dôvodu nevykonanie rekognície, tak dovolací súd uvádza, že z gramatického výkladu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. plynie, že musí ísť

predovšetkým o taký prípad, v ktorom konajúci súd oprel svoje rozhodnutie na dôkazoch, ktoré boli síce pred ním vykonané, avšak neboli vykonané zákonným spôsobom. Z uvedeného dôvodu preto nemožno pod tento dovolací dôvod podradiť také prípady, kedy konajúci súd založil svoje rozhodnutie na dôkazoch, ktoré neboli pred súdom vykonané ergo na skutočnostiach, ktoré neboli pred súdom prebraté (§ 278 ods.2 Tr. por.). Pokiaľ v tejto súvislosti dovolateľ uvádzal, že bol účelovo zatiahnutý orgánmi činnými v trestnom konaní do trestného stíhania s tým, že poškodenému mali byť ukázané fotografie dvoch neznámych osôb a poškodený nevyberal z fotografií viacerých osôb, tak zo spisu vyplýva, že osoby podozrivých boli stotožnení cestou informátora, resp. operatívno-pátracou činnosťou Policajného zboru a dovolateľ sa ku skutku priznal pri výsluchu ako zadržaný podozrivý a následne aj po vznesení obvinenia pri výsluchu ako obvinený a pri rozhodovaní na okresnom súde o návrhu prokurátora na vzatie obvineného do väzby uviedol, že pred vyšetrovateľom vypovedal pravdu, priznal sa k trestnej činnosti a na výpovedí trvá, vypovedal dobrovoľne, nebolo použité proti nemu násilie, zápisnicu si prečítal, bolo tam uvedené všetko ako vypovedal. Z uvedeného potom možno odvodiť, že na účely dovolacieho konania je irelevantným poukazovanie na vyjadrenie obvineného na hlavnom pojednávaní, že si pri danom výsluchu nič neprečítal, resp. že mu policajti sľubovali, že ho pustia, keď sa prizná, keďže na danú priznávajúcu výpoveď pred vyšetrovateľom PZ sa obvinený odvolal aj pri výsluchu pred sudcom pre prípravné konanie, keď bol opäť zadržaný. V tomto ohľade dovolateľom uvádzanie, že je „na hlboké zamyslenie“ opätovné zadržanie obvineného s následným vzatím do väzby bez zmeny podmienok, resp. okolností, dovolací súd uvádza, že možnosť namietania porušenia Trestného poriadku ohľadom väzby zákon zveruje v § 371 ods. 2 Tr. por. len pre podanie dovolania ministrom spravodlivosti.

Pre úplnosť dovolací súd uvádza (z pohľadu namietania nevykonania všetkých navrhovaných dôkazov v konaní), že za zásadné porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinil podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Vo vzťahu ku predmetnej dovolacej argumentácii najvyšší súd pre úplnosť opätovne pripomína, že ako obvinený aj obhajca na hlavnom pojednávaní konanom 18. mája 2022, po vykonaní dokazovania na otázku samosudcu, či majú návrhy na doplnenie dokazovania, obaja zhodne uviedli, že nemajú ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania.

Najvyšší súd konštantne judikuje, že vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (R 116/2014).

Dovolateľ v rámci namietania naplnenia dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. napokon poukazyval na to, že v celom dome poškodeného D. T., na nožíku a kladive ani jeho tele sa nenašla žiadna daktyloskopická, biologická, prípadne iná stopa ohľadom dovolateľa.

Dovolací súd k tomu uvádza, že nejde o námietku týkajúcu sa nezákonnosti dôkazu ako takého, ale jeho hodnotenia a dôsledkov z neho vyplývajúcich pre posúdenie ne/viny obvineného ergo otázku ustáľovania skutkového stavu. V tomto ohľade treba poukázať na zákonnú dikciu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podľa ktorého dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Teda v dovolaní (okrem prípadu podľa § 371 ods. 3 Tr. por., čo je iba oprávnenie ministra spravodlivosti) nie je prípustné právne účinne namietat, že skutok tak, ako bol zistený súdmi prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne a ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto

hodnotiaceho procesu. Zistený skutkový stav môže dovolací súd posudzovať len z pohľadu nesprávneho právneho posúdenia skutku v skutkovej vete meritórneho rozhodnutia ustálenej súdmi prvého a druhého stupňa alebo nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia (resp. právneho predpisu, ak má priamy vzťah k právnemu posúdeniu skutku), ale nikdy samotné skutkové zistenie, ktoré je obsahom skutkovej vety meritórneho rozhodnutia a ktoré nie je možné akokoľvek doplniť a meniť.

Uvedené sa rovnako vzťahuje na ne/použitie zásady in dubio pro reo, resp. že na základe dôkaznej núdze mal byť obvinený oslobodený spod obžaloby, k čomu dovolací súd uvádza, že použitie uvedenej zásady prichádza do úvahy len vtedy, ak pochybnosti, ktoré vznikli v trestnom konaní o nejakej dokazovanej skutočnosti, trvajú aj po vykonaní a zhodnotení všetkých dostupných dôkazov a táto námietka sa týka práve zistenia skutkového stavu a vyhodnotenia dokazovania, čo však nemôže byť predmetom prieskumu dovolacieho súdu na základe dovolania obvineného.

Napokon dovolateľ namietal, že dovolaním napadnutým rozsudkom krajského súdu bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa súdeným skutkom mal dopustiť. Dovolateľ mal za to, že správne postupoval okresný súd, keď obvineného vo vzťahu ku skutku pod bodom 3) obžaloby uznal za vinného pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., a nie ako postupoval krajský súd, keď ho uznal za vinného pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. v jednočinnom súbehu s § 194 ods. 1 Tr. zák. vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. Túto dovoláciu námietku dovolateľ subsumoval v podstate pod dva dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h) a písm. i) Tr. por.

Dovolací súd berúc do úvahy dovolateľom koncipovanú argumentáciu k tomu uvádza, že táto zjavne nespadá pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por., keďže dovolateľ vo svojej podstate nenamietal, že by mu bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby pri správne ustálenom právnom posúdení skutku, z ktorého spáchania bol uznaný za vinného, resp. že by mu bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednáváný trestný čin nepripúšťa, avšak vo svojej podstate namietal nesprávne právne posúdenie jeho skutku a na jeho základe nesprávne uložený trest, teda dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

V rámci posudzovania existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolací súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone a len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu.

K námietke nesprávnej právnej kvalifikácie skutku v bode 3) rozsudku krajského súdu ako zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. v jednočinnom súbehu s § 194 ods. 1 Tr. zák. (vo výroku napadnutého rozsudku nie je uvedený druh trestného činu ani jeho zákonné pomenovanie) formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. dovolací súd uvádza nasledujúce skutočnosti, z ktorých vyplýva, že táto námietka je dôvodná a predmetný skutok bol krajským súdom nesprávne právne posúdený.

Okresný súd v rozsudku predmetný skutok právne posúdil ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. [vyjadrením len slovne „vlámaním“ v právnej vete bez uvedenia v právnej kvalifikácii ustanovenia § 138 písm. e) Tr. zák.], čo zdôvodnil v podstate tým, že vzhľadom na definíciu spáchania trestného činu vlámaním uvedenú v § 122 ods. 4 Tr. zák., ak páchatel vnikne do obydlija iného, hoci aj s úmyslom proti inému použiť násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, tento znak je možné vzťahovať primárne a výlučne iba na trestný čin, s ktorým sa vlámanie v takom prípade spája a to je prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 Tr. zák. s tým, že použiť násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci nie je možné „vlámaním“.

Naproti tomu krajský súd v napadnutom rozsudku zmenu právnej kvalifikácie oproti rozsudku okresného súdu zdôvodnil poukázaním na stanoviská trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, sp. zn. Tpj 78/2011 (R 116/2012), Tpj 53/2013 (R 11/2015) a rozhodnutie tunajšieho súdu, sp. zn. 2 Tdo 59/2020, podľa ktorých ak bol čin spáchaný vlámaním a tento znak je jedným zo zákonných znakov jedného

zo zbiehajúcich sa trestných činov a jednak okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie trestnej sadzby u druhého z týchto trestných činov, použije sa dotknutá skutočnosť, teda vlámanie len raz, a to v rámci právnej kvalifikácie, ktorá so znakom vlámania spája použitie prísnejšej trestnej sadzby, čo je v danom prípade zločin lúpeže podľa § 188 ods. 2 Tr. zák.

Dovolací súd pre posúdenie veci v prvom rade poukazuje na obsah daných právnych viet stanovísk trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu, a to

- sp. zn. Tpj 78/2011 z 12. decembra 2011 (R 116/2012), podľa bodu III, ktorého:

III. Ak je jednočinný súbeh dvoch alebo viacerých trestných činov podľa znakov ich základných skutkových podstát možný, avšak tá istá okolnosť podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby duplicitne, bude táto okolnosť v rámci súbežnej kvalifikácie činu použitá ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby len pri aplikácii toho ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona, ktorého kvalifikovanej skutkovej podstate zodpovedá vyššia trestná sadzba oproti inej konkurujúcej sadzbe, resp. ustanoveniu. Keďže ide o ten istý čin (skutok) a tú istú skutkovú okolnosť, výška trestnej sadzby bude určujúcim kritériom vzťahu špeciality, ktorý determinuje výber právnej kvalifikácie trestného činu.

- sp. zn. Tpj 53/2013 z 9. decembra 2014 (R 11/2015), podľa bodu II, ktorého:

II. Jednočinný súbeh trestných činov krádeže podľa § 212 Tr. zák. a porušovania domovej slobody podľa § 194 Tr. zák. je možný vzhľadom na rôznosť chránených objektov týchto trestných činov. Ak bol čin spáchaný vlámaním a tento znak je jednak zákonným znakom (znakom základnej skutkovej podstaty) jedného zo zbiehajúcich sa trestných činov a jednak okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby u druhého z týchto trestných činov, použije sa dotknutá skutočnosť (vlámanie) len raz, a to v rámci právnej kvalifikácie, ktorá so znakom vlámania spája použitie prísnejšej trestnej sadzby. Prísnejšia trestná sadzba je v tomto prípade determinantom vzťahu špeciality a teda výberu právnej kvalifikácie činu buď ako jednočinného súbehu trestných činov, alebo použitia kvalifikovanej skutkovej podstaty trestného činu. Ak je znak vlámania okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby pri právnej kvalifikácii oboch jednočinne sa zbiehajúcich trestných činov, použije sa rovnako len raz, a to ako súčasť právnej kvalifikácie, ktorá so znakom vlámania spája prísnejšiu trestnosť činu (vzťah špeciality ako hmotnoprávny prejav zásady „ne bis in idem“).

Dovolací súd pre posúdenie daného uvádza, že jednočinný súbeh trestných činov lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. je možný, keďže tieto chránia rôzne objekty - osobnú slobodu a majetok, resp. domovú slobodu.

Sporným v prejednávanej veci je posúdenie zákonného znaku „vlámania“.

V zmysle uvedených stanovísk trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu v prípade jednočinného súbehu dvoch alebo viacerých trestných činov, ak tá istá okolnosť podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby duplicitne, alebo je zákonným znakom základnej skutkovej podstaty jedného zo zbiehajúcich sa trestných činov a zároveň okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby u iného zo zbiehajúcich sa trestných činov, použije sa dotknutá okolnosť len raz, a to v rámci právnej kvalifikácie, ktorá s daným znakom spája použitie prísnejšej trestnej sadzby, ktorá je v tomto prípade vo vzťahu špeciality.

Podľa § 122 ods. 4 Tr. zák. je trestný čin spáchaný vlámaním, ak páchatel' vnikol do uzavretého priestoru nedovoleným prekonaním uzamknutia alebo prekonaním inej zabezpečovacej prekážky použitím sily alebo ľst'ou.

Podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. sa trestného činu lúpeže dopustí ten, kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci.

Za použitie násilia proti inému sa podľa ustálenej súdnej praxe rozumie nielen použitie násilia proti osobe, ale aj proti veci, ak je prostriedkom nátlaku na vôľu poškodeného. Tiež treba poukázať, že podľa § 122 ods. 7 Tr. zák. trestný čin je spáchaný násilím, ak páchatel' použije na jeho spáchanie fyzické násilie proti telesnej integrite inej osoby alebo ak je spáchaný na osobe, ktorú páchatel' uviedol do stavu bezbrannosti ľst'ou, alebo ak páchatel' použil násilie proti veci iného.

V prejednávanej veci malo dôjsť k spáchaniu lúpeže tým spôsobom konania, že dotknutí obvinení po vzájomnej dohode v úmysle zmocniť sa nejakých vecí poškodeného násilím vnikli do jeho domu - vylomením polystyrénovej výplne dverí s následným odomknutím dverí kľúčom, ktorý bol v zámku

zvnútra a následne použili násilie aj voči danému poškodenému s tým, že z domu odcudzili motorovú pílu a mobilný telefón. Z uvedeného teda vyplýva, že súčasťou skutku bolo násilné vniknutie obvinených do domu poškodeného, keď k lúpeži malo dôjsť v dome poškodeného, a nie na verejne prístupnom mieste.

Vzhľadom k tomu, že podľa § 38 ods. 1 Tr. zák. na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, a v prejednávanej veci násilie použité pri vlámaní do domu je súčasťou násilia použitého v rámci spáchania skutku ako takého, je vylúčené, aby bolo právne posúdené spáchanie lúpeže závažnejším spôsobom konania - vlámaním podľa § 188 ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák., keďže použitie znaku „násilia“ bolo súčasťou spáchania činu vlámaním, je obsiahnuté už v základnej skutkovej podstate trestného činu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák.

Dovolací súd je toho názoru, že v prípadoch, keď je spáchaný trestný čin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. tak, že páchatel' proti inému použije násilie v úmysle zmocniť sa cudzej veci, je súčasťou tohto konania aj použitie akejkoľvek sily, ktorú páchatel' pri páchaní skutku vyvinie, či už voči osobe, alebo veci, a to vrátane použitia sily vyvinutej na nedovolené prekonanie uzamknutia alebo na prekonanie inej zabezpečovacej prekážky. Resp. v prípadoch keď je spáchaný trestný čin lúpeže voči osobe, ku ktorej sa páchatel' dostal vniknutím do uzavretého priestoru nedovoleným prekonaním uzamknutia alebo prekonaním inej zabezpečovacej prekážky použitím sily, tak použitie násilia proti inému podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. zahŕňa aj použitie sily na prekonanie takejto prekážky, teda vlámanie, čím je vzhľadom na ustanovenie § 38 ods. 1 Tr. zák. vylúčené použitie tejto okolnosti ako znaku kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa § 188 ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák.

Na základe uvedených úvah aplikujúc vyššie uvedené stanoviská trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu R 116/2012 a R 11/2015 (ktoré treba primerane aplikovať na obdobné prípady, hoci sa týkali trestného činu krádeže) bolo nevyhnutné konanie obvineného právne posúdiť ako spáchanie zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. formou spolupáchatel'stva podľa § 20 Tr. zák., pretože v prejednávanej veci nešlo o duplicitné použitie znaku „vlámania“ a tento možno v prejednávanej veci aplikovať iba vo vzťahu k trestnému činu porušovania domovej slobody podľa § 194 Tr. zák. Krajský súd teda pochybil, keď spáchanie trestného činu závažnejším spôsobom konania - vlámaním, vyhodnotil ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby vo vzťahu k zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Tr. zák.

Na základe uvedeného musel dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vysloviť, že predmetným rozsudkom krajského súdu z dôvodu § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. bol porušený zákon v ustanoveniach § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) s poukazom na § 138 písm. e), § 194 ods. 1 Tr. zák., § 319, § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 2 Tr. por. v neprospech obvineného Y. V., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušiť rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21. júla 2022, č. k. 4To/22/2022-1102 - vo výrokoch ohľadom obvineného Y. V., rozsudok Okresného súdu Humenné zo 14. septembra 2022, sp. zn. 3T/2/2021 - vo výroku o upustení od uloženia súhrnného trestu u obvineného Y. V., ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. danému krajskému súdu prikázať, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Keďže dovolací súd vyslovil porušenie zákona napadnutým rozsudkom krajského súdu, bude úlohou krajského súdu po vrátení veci opätovne rozhodnúť o odvolaniach obvineného a prokurátora, pričom pri svojom rozhodovaní je podľa § 391 ods. 1 Tr. por. <<http://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-301/2005>>. viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd.

V dôsledku zrušenia rozsudku krajského súdu, ohľadom ktorého obvinený vykonával trest odňatia slobody, bolo potrebné obligatórne rozhodnúť podľa § 380 ods. 2 Tr. por. o väzbe obvineného.

Obvinený nastúpil na výkon daného trestu odňatia slobody 21. júla 2022 priamo z výkonu väzby v tejto trestnej veci, v ktorej bol od 19. augusta 2021.

Dovolací súd sa v tejto súvislosti zaoberal skúmaním existencie väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 Tr. por. Po zohľadnení dôvodov zrušenia rozsudku krajského súdu, ako aj dĺžky väzby a trestu odňatia

slobody, ktorý už obvinený vykonal (spolu takmer 3 roky), dovolací súd nezhliadol dôvod na jeho vzatie do väzby. V tejto súvislosti je zároveň potrebné dodať, že v pôvodnom konaní sa obvinený nachádzal vo väzbe z dôvodu § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. (obava z pokračovania v páchaní trestnej činnosti), avšak tento dôvod väzby už v súčasnosti nie je daný. V dôsledku uvedeného dovolací súd nechal obvineného do väzby.

Tento rozsudok bol prijatý v pomere hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.